

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilvántartások és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, irodalmi és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre K 10—
Fél évre 5—
Negyed évre 2-50
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számoltatnak.

NYILVÁNTARTÓI ÉRTÉK 50 HÍR.

Feladta szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapnyeljesítő:
STRAUSZ SÁNDOR.

Bátorság!

Minden nagyszerűt a világon, minden mű becsét, minden nép hatalmát vérrel szerzedék. Az anyagi létküzdélem is csak úgy lehet sikeres, ha nem nélkülözi a költőieséget. Aki másképp fogja fel élethivatását, aki száraz számok után indulva, óvatosan és folyton rettegve az elibe gördülhető akadályoktól lép az élet küzdőterére, az sohasem fogja valamire vinni.

Arról van most szó, hogy megtarítsuk a magyar munkaerőt. Ezt csak úgy érhetjük el, ha mindenki bizik a maga munkajerejében. Nincs végzetesebb a lemondásnál. Ellene nem használnak rendeletek, semmiféle kényszerintézkedések.

A magyar nép a háború folyamán bebizonyította a jövőbe vetett hite törhetetlen bátorságát. Lehet-e az ilyen népet elcsüggeszteni, rabigába hajtani? Az igazi bátorság nem retten vissza a nehézségektől, kiszámít minden kedvezőtlen eshetőséget és erejét a leküzdendő veszélyek nagyságához mérten feszíti meg: az ellentét mértéke a leküzdendő akadályok mértékétől függ. Ez a természet törvénye.

Népek nem pusztulnak el máról holnapra, katolai hatalmuk, pénzügyi erejük, gazdasági szervezetük a harc létkövetelményeinek arányában öregbednek. Aki ezt tudja, az fokozza a bátorságát, tisztán lát és erőlyesebben fog hozzá a munkájához.

Senkisé nem hiszi közülünk, hogy csapatainkat és gazdaságunkat meg lehessen semmisíteni. Mindegyikünkben él a tudat a központi hatalmak és vitéz szövetségeseik legyőzhetetlenségéről. Érezzük azt is, hogy legyőzhetetlenségünk mértéke nő a felbukkanó nehézségek arányában. Mert a nehézségek

ébredszelnek a veszély tudatára. Komolyan hiszik-e, hogy népünknek ez a fokozódó alkalmazkodó képessége a háború után el fog tűnni, hogy helyet engedjen a közömbösségnek vagy a kenyérszerezhethetőségért való aggodalomnak?

Az élet és a létkérdés méretei a háború következtében óriásiakká váltak. Egykét esztendő rendkívül kibővítette cselekvőképességünket. Ami előbb egy millió volt, az most egy milliárd. Nem fogytunk meg, hanem megerősítettünk. Ha a harcok végzett hatalmas cselekmények bámulatra ragadnak bennünket, szabad-e kétfelkédnünk abban az erőben, amellyel életünket újból meg fogjuk alapozni? Áldozatainkért kárpótolva leszünk, az áldás nem fog elmaradni. Nem fogunk csúszni-mászni, hanem kitámasztva széles vállainkat, el fogjuk az utról seperi a terheket és fájdalmunkat elfojtva, büszkén fogunk tovább haladni.

Ha a nehéz küzdélemben népünk vért és izmokat vesztett is, marad még mindig annyi, amivel bátran felveheljük azt a másikat harcot, melyet bekövetkező létért kell folytatnunk. Ha kezdelben robotolni, nyögni fogunk is, a szokás csakhamar el fogja felejtetni velünk a bajokat: a munka ismét frissen fog folyni.

Magyarország véres küzdelmet fejt ki a lehetőségért, hogy zavartalanul dolgozhasson, hogy érvényesülhessen a világban. Ezért háború után is minden hazafi fog harcolni, — ki az eke, ki az esztergapad, ki meg az íróasztal mellett, de a küzdelmet abbahagyni nem fogjuk. Bátorságot fogunk prédikálni a magyar népnek a béke kemény harcához. A bátor sohasem látja sötétszínűnek a jövőt. Ővé még mindig a világ. A mi népünk nem kalmárnép, a mi népünk ve-

rejtélyesen alkotva állja a létért való küzdelmet.

Bizunk tehát önmagunkban, ne essünk mámorba, de ne engedjük elundorítani a jövőket se. Mert van bátorságunk alkotni és törekvésünk: keveset értékessé tenni. Már a háború előtt is rohamosan haladtunk előre; háború után még óriásiabb léptekben fogunk előrehaladni. Mindenki többet fog dolgozni, mint előbb.

Már félig elbukott népek is feltámaszkodtak, ha nem veszítették el bátorságukat. Kell-e tehát hazánk jövő sorsa iránt aggdódnunk? Nincs erre semmi ok. A holnaputánért küzdünk, szívesen, kell tehát megbirkóznunk a holnap fáradalmaival. A jelen alapja a jövőnek. Csak bátorság teszi rózsássá a jövőt, bátoré a jövő.

Az erdélyi menekültek Muraközben.

Most már ezt a címet adhatják referádának, amikor az Erdélyből hozzánk irányított menekültek elhelyezéséről beszámolunk. Mert Nagykanizsáról összesen 1200 menekültet hozott a vonat Muraköz felé mult vasárnap, kikből 47 menekültet Mura-keresztúron tettek le a vonatról, Kotorban 253-at, Murakirályon 250-et szállítottak le, Csáktornyára pedig 563-at hoztak. Ez utóbbi menekültek három napon át az áll. tanfőképző-intézetben találtak elhelyezésre, majd a járás körjegyzőségei közt osztattak szét. Eszerint Vizszenlygyögyre és Drávavásárhelyre 15—15; Bőtornyára, Drávacsányba, Drávanagyfaluba, Mksavára 20—20, Murasiklóra, Stridóvára, Felsőmihályfalvára 30—30; Muraszentmártonba, Muraszerdahelyre 40—40; Csáktornya külfárába 50 s Csáktornyára és Beliczára 100—100 menekült került.

Ábránd.

Irtá: Gyarmati József.

Távol szép Hazámtól, havas bércek ormán,
Elmerengve ülök egy kiálló sziklán.
Főlötem, köröttem az ágyuk zuhognak.
Dacos ellenfelek tűzérpárbajt vívnak — hevesen ágyuz-
[nak].

De én ezt nem hallom! Oda sem figyelek!
Fáradt lelkem mostan megpihenni tér.
Messe — túl bérceken — napkeltét bámulom.
Arra van az árván hagyott kis hajlékom — elhagyott
[otthonom].

Ott van az én párnás, puha, meleg fészakem.
Bonne fiókáim: hat apró gyermekem!
Lehunyor szemeim és előttem terem:
Kis udvaros házam, dus virágos kertem — boldogság-
[szigetem].

Látom gyermekeim ártatlan játékat!
Jó mamácskájuknak szorgalmas munkáját.
Hallom a hangjuknak ezüstös csengését!
Vidám katagásuk pacsirta zengését — édes csevegését!

Mamájukat kérdik: »Hol, merre apuka?
Hol marad oly soká, miért nem jön haza?
Miért hagyta itten kicsi gyermekeit,
Itt — Gizit — Tibit — Mancit — Lacit — és a
[kis Mamucit?]

»Pedig mikor elment, hogyan megígérte:
Visszajövök hamar, talán holnap este!
És a holnap után, sok hónap elmulott,
A zödelő fákrol levél is lehullott, — a fű is elsárgult.

»A madarak immár harmadszor költöznek.
Kertünk virágai harmadszor eltűnnek.
Harmadszor is vége van a meleg nyárnak:
De jó apukánkat sehol sem találjuk — még csak nem
[is látjuk].

»Járunk a szobákban, de sehol sem leljük!
Az udvaron, kertben mindenütt keressük!
Ha katona-bácsiit látunk künn sétálni
A mi jó apánkat véljük abban látni — véljük ottan
[járnit].

»Mielőtt lefekszünk, az ő nevét ejtjük.
Ha reggel fölkelünk, csak őt keressük.
Ő rejta várunk, ha ebédhez ülünk;
De ő nem jön! — és mi — szomorúan eszünk, — szo-
[morubbak leszünk.]

Jó mamájuk arcán a bánat felbője
Végig fut s azután szomorun felel:
»Az édes apátok elment háboruba,
Ellenséget ölni ment el a csatlába — véres zivatarba!»

»Megölni az ellent, ki Hazánkra rontott,
Aki házainkra s földjeinkre vágynot,
Aki megzavarta békés nyugalmunkat,
Feldulta édeni csendes magányunkat — boldog kis la-
[kunkat].

»De ne aggdójatok! Legyetek azért víg,
Hogy jó apukátok oly sokáig késik!
Visszajön ő hamar! Érzem — nemsokára!
Vele jön majd vissza, mindnyájunk vígsága, — édes
[boldogsága].

»Visszajön ő akkor, mikor nem is várjuk,
Mikor azt hisszük, hogy sokáig nem látjuk!
Mikor a kertekben elhal a madárdal,
S a sok tarka lepke eltűnik virággal, — elfogy napu-
[gárral!]

»Ha a kopasz fáknon nem zizeg már levél,
Ha a vándor-fecske messze, utjára kél,
Ha az erdő, mező, hólepel takarja:
Tudom, bizonyosan — visszatér Apuka — ide jön majd
[vissza!]

»Ha majd a Mikulást várjuk türelmetlen,
(Ki a sok játékot hozza minden évben.)
Megzörgeti majd az ablakot szeliden —
Jön is már az ajtón! — (Járatos e házban — ismerős
[6 itten!])

»Megismeritek majd, — mert szívetek sugja,
Hogy az a jövevény: a rég látott apa!
Ujjongó örömmel hozzá futunk, minden;
S mint alma a fáján: csöngünk majd a lelkén — ölel-
[jük a keblén!]

»A boldogság ismét visszatér — e háza,
Kipirul mindnyájunk halovány orcája!
Rózsákkal lesz hintve utunk, merre járunk!
Igazi menyország lesz a mi hajlékunk — a mi kicsi la-
[kunk.]

A csáktornyaiak ellátása most állandó gondját képezi az állandó választmányoknak, meg a város társadalmának, mely az állandó választmányt terhes munkájában jóakarattal támogatja.

Az áll. választmány, melynek tagjai: Hajós Ferenc dr. orsz. gy. képviselő, Szilágyi Dezső járási főszolgabíró elnökök, Pethő Jenőné és Wollák Rezsőné, Zrínyi Károly, Patáky Kálmán, Rozman Róbert, dr. Grünwald Illés, Wollák Rezső, Fejér Jenő, Polesinszky Emil, Viola Vilmos dr., Sáfrán Károly és Székely Ferenc élelmező — permanenciában van.

Az áll. választmány e hó 12-én a gyűlést tartott, mely alkalommal elhatározta, hogy a csáktornyai menekültek, bár kiszállásolva vannak, e hó 20-ig a tanítóképző-intézetben kapnak ellátást Székely Ferenc élelmező útján, másrészt pedig segélyző irodát létesített s ennek vezetésével Sárosi István képző intézeti tanárt bízta meg, aki erre önként vállalkozott. Az iroda a szolgabírói hivatalban van elhelyezve, ahol a menekültek összes ügyei elintéztetnek. Ide kell tehát fordulni az összes ügyekben, melyek a menekültekkel bármilyen összefüggésben vannak. Ide küldendő az összes adományok is a menekültek számára.

A városban pedig ezalatt a négyesület tagjai fáradságot nem ismerve, gyűjtenek a menekültek számára. A gyűjtés eddig három ezer koronán fölüli összeget eredményezett.

De nemcsak ily irányban, de egyéb tekintetben is lélekemelő a társadalmi jóindulata a menekültekkel szemben. Elsősorban nyilvánult ez Székely Ferenc élelmező részéről, aki a menekültek élelmezését az első napokban legnagyobb részét saját költségén látta el és Rosenber Lajos pékmester részéről, aki nemcsak a teához szükséges rumot adományozta, de a hatósági lisztből a kenyeret is ingyen süti. Majd kifejezést talált azokban az adományokban, melyekkel Székely Vilmos, Löbl Rudolf, Scheffer Rezső, Antonovics József nyers terményekkel, husfélével, tűzifával, zsúpszalmával támogatták a bizottságot, hogy a menekültek ellátásáról körültekintően gondoskodhassék.

Szép vonása a csáktornyai társadalom egyrészének, hogy amikor közel 500 menekültnek az ellátásáról gondoskodni kellett, a

hétfői napon saját reggeli tejéről lemondott az egész vonalon, amikor az uradalmi tehenészetből kijáró tejszükségletét a szerencsésellen menekültek gyermekeinek juttatta.

Hasonló elbírálás alá esnek Bolgár Benőné, Bertin Ágostonné, Dobosy Elekné, Csabai Kálmánné, Deutsch Jenőné, Fejér Jenőné, Gold Ferencné, Hirschmann Adolfné, Hirschsohn Ernőné, dr. H. dvégi Miksáné, Heinrich Miksa, Heimer Adel, Kelemen Béjáné, Kayser Lajos, Koszti Mátýsné, Lugarics János, Maider Bernátné, Maider Albert, Mesterich Aladárné, Mayercsák Béjáné, Nádas Józsefné, Pogány Ernőné, Pollák Gyula, Rosenberg Rezsőné, R. iterné, Rosenberg Lajos és Rikárdné, Szenthe Ferencné, Schlesinger Lajosné, Tauszik Oszkár, Tomka Györgyné, Tárnainé, Wollák Rezsőné, Zrínyi Károlyné, akik nem egy gyermeket öltöztettek fel s láttak el felnőtteket fehér-, ruha- és ágyneművel s evőeszközökkel.

Bizonyára lesznek mások is, akik megérdemelnék, hogy játékonyságukért neveiket megörökítsük, de lehetetlen, számon tartanunk minden adományt, annyira spontánszerűleg és nagy dimenziókban történt a menekültek segélyezése. Csak jól esik megemlékeznünk a tényről, mely a hagyományos jótékonyságnak egyik alkalmi megnyilatkozása.

A dolognak nehezebb része azonban hátra van. Ez pedig a kiszállásolt menekültek ellátása, ami kétségtelenül több gondot és dolgot okoz, mint amikor a menekültek a tanítóképző-intézetben koncentrálnak voltak. De azt hisszük, nem állhatnak be oly akadályok, melyeket leküzdeni ne lehetne. Az áll. választmány már kész a tervvel, melynek alapján a kérdést megoldja s a választmány fáradhatatlan megbízottjai, Wollák Rezsőné és Pethő Jenőné, négyesületi elnökök is szívükön hordják a menekült asszonyok és gyermekek ügyét, ami az ellátás nehézségeit nagy csírájában eltüntetni fogja.

Ép azért, hogy ennek eleget tehessenek, bizalommal fordulnak a jólelkű közönséghez, hogy a menekültek gyermekeiről meg ne feledkezzenek. De nemcsak ezek, hanem a felnőtték részére is kérnek ruhaneműt s lábbelit, mert bizony nagyon is fogyatékos a menekültek ruházata s a hűvös ősz is kapunk előtt van már, amikor a teljesebb és melegebb ruházatra kétszeresen van szükségök a szegény menekülteknek!

Adakozunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!

Hadsegélyező Hivatal Iőpénztára, Képviseletház.

K Ü L Ö N F É L É K .

Egy szép asszonyhoz.

Csodabájos szőke asszony
Vetődött kis városkánkba.
Gyermekszemek, lányos alak
Őrök mosoly az ajkakon.

Úgy libbent az utcáson,
Fehér köpeny a vállakon,
Aranyhaja úgy csillogott —
Egyenesen anyagi volt.

Észrevétlen kisérgettem,
De árnyéka sosem tűnt el —
Gomblyukában fehér virág,
Övék most az egész világ.

Mert — fájdalom — nászutasok,
A férjürem munkatársunk.
Ha kívánja párbafojzunk
De asszonykát még sem hagyom.

Kormány Endre.

— **Wiassics Gyula dr. kiténtetése.** O. felsége a király dr. Wiassics Gyula közig. bírósági elnököt, volt közoktatásügyi minisztert, valamint törvényes utódait, magyar bárói rangra emelte s neki a zalánkeményi előrelvet adományozta. Wiassics Gyula dr. kiténtetése érthető örömet keltett Csáktornyan és a Muraközben mindenfelé. Mert Wiassics Gyula báró, mint a csáktornyai járásnak több cikluson át országgyűlési képviselője, oly megbecsülhetetlen emlékeket hagyott hátra, oly mély gyökeret vert az itteni lakosság szívében, hogy az, ha Wiassics Gyulát öröm éri, örömet, ha bánat sújtja, fájda' mat vált ki osztatlanul mindenkiből. Ezáltal az előbbiről számolhatunk be. Mert Wiassics Gyulát nagy kiténtetés érte, oly kiténtetés, melyet maga bár nem keresett, de közpályáján szerzett érdemei alapján kiérdemelt s új dekórumában bizonyára díszére fog válni annak a főúri osztálynak, melyre meglisteltetészámba megy, ha tagjai közé Wiassics Gyulát is számíthatja. De öröme a kiténtetés az országnak is, mert Wiassics Gyula bárónak új méltósága újabb impulzus arra, hogy mint az ország egyik legelőkelőbb dignitáriusa a jövőben még nagyobb súllyal lépjen fel s érvényesebb nagy tehetségét, ragyogó hazafiasságát a szabadelvűség, a magyar kultúra szolgálatában, annak dicsőségére, melynek legértékesebb kincsei máris az ő nevéhez fűződnek!

— **Eljegyzés.** Golub Irénke kisasszonyt, Golub Antal várm. segédtiszt leányát Zalaújvárról, eljegyezte Pálffy István máv. tisztviselő Zágrábról.

— **Katonai alreáliskola Nagykanizsán.** Az oláhok erdélyi offenzívájának egyik szükséges következménye a marosvásárhelyi és temesvári katonai alreáliskoláknak biztonságba helyezése. A két város csak veszélyeztetve van az oláhok támadása következtében, de az ott elhelyezett kadetiskolák biztonságáról, zavartalan működéséről mégis gondoskodni kell. Ránk nézve annyiban érdekes az ideiglenes áttelepítés, mert mind a két iskolát Nagykanizsára hozzák, melynek felépült új tágas kaszárnyája bőséges helyet nyújt az iskoláknak. A katonai alreáliskolákban október elsején kezdődik a tanítás.

— **Nyilvános köszönet.** A községi szegényházban ápolat betegek ulán újlag 20 korona folyt be dr. Viola Vilmos közegei orvos ulján — az építendő kórház alapja javára. Az ott levő néhány felszerelési tárgy szintén nagyközségünk birtokába ment át, mely tárgyak ideiglenesen a szegényházba helyeztettek el. A Csáktornyáról távozott dr. Báron Iőorvos urnak újból köszönetét fejezi ki a községi elöljáróság.

— **Adomány.** Lélek István orvostanhallgató, hadapród 6 évi tagdíja fejében 12 K-t, 1 db. jelvényért 3 K-t küldött a 350 sz. tábori posta ulján a Vörös Kereszt helybéli fiókja részére. Továbbá N. N. Damásáról a sebesült katonák javára 1 K-t, Boleratzky Gyuláné úrnő Drávacsányból 15 K-t küldtek a Vörös Kereszt céljaira. Fenti adományokért köszönetét nyilváníja az elnökség.

— **A régi időszámítás visszaállítása.** Április 30-án éjféltkor Magyarország óráit

Távol szép Hazámtól, havas bércek ormán,

Elmerengve ülök egy kiálló sziklán,

Léhnymom szemeim és előttem terem:

Kicsinyke hajlékom és virágos kertem — boldogság szigetem!

Látom gyermekeim ártatlan játékát!

Jó mamácskájuknak szorgalmas munkáját!

Hallom a hangjuknak, ezüstös csengését!

Vidám kacagásuk, pacsirta zongoráját — édes csevegését!

De az álom foszlik s mindig messzebbe vész.

A pacsirtazengés mindig halkabbá lesz.

Kitárom két karom — a szép álomképért.

Életemet adom — ha marad egy kicsit — csak egy [minutáért!]

De az tova röptül, szélnél sebesebben!

Elvitte magával szívem, lelkeim, kincseim!

Oh csalfa ábrándnak csalóka képmása,

Elmentél hűtlenül! Itt hagytlál magamba — nagy szomorúságba!

Remegő szívemnek fájó érzésével,

Főzraklatott lelkem föltépett szívével,

S görcsös zokogással borulok a köre:

Szememet elfutja a fájdalom könnye, — bánatnak a gyöngye.

Tábori posta 310, 1916. IX.—4.

tizenkettőről tizenegyre igazították. Ezzel élethe lépett az új időszámítás. A kereskedelmiügyi miniszter most felhívta a vasúti igazgatóságokat, hogy szeptember 30. ról október elsőjére virradó éjjel egy órákor igazítsák vissza az órákat tizenkettőre. Ezzel életbe lép a régi időszámítás. S így a május elsőjén elvesztett órákat most ismét megtaláljuk, melyből kifolyólag megint egy órával később látunk a munkához és egy órával később fekszünk le. A világítás kiadásai újból emelkednek, minden vízszalár a régi kerékvágásba, hogy a jövő május elsőjén éjjeli tizenkét órákor újból kezdődjék az egész színjáték.

— **Állandó mozi.** A csáktornyai Rákóczi-utcai állandó mozgó színházban a mai előadások műsora: a balti flotta német tengeri hadereje; A fehér ördög bűnügyi történet 3 felvonásban; A dragonyos kisasszony (vigjáték 3 felvonásban). Az egyik előadás d. u. 6, a másik este 8 órákor kezdődik.

— **Népfőlkélok bevonulása.** A népfőlkélokra kötelezettek, akik a szemléken fegyveres szolgálatra alkalmasnak minősültek és az 1866–1871. évfolyamokhoz tartoznak 1916. okt. 2-án és az 1872–1884. évfolyamokhoz tartozók okt. 10-én tartoznak bevonulni. Az első csoportbeliek ezuttal is további intézkedésig a belföldön és a hadtápterületeken fogják alkalmazni, akik az ott szolgáló fiatalabb, frontszolgálatra alkalmas elemeket a fronton való felhasználás érdekében felváltani fogják.

— **Gyilkosság a korcsmában.** Stausz Ferenc 44 éves szentrókusi juhász ifj. Balog János 19 éves szabadságolt népfőlkélok augusztusi napon a jánosfalui Czigliarics-féle korcsmában civakodásból kifolyólag szuronyával tüdőn szúrta, mitől Stausz Ferenc következő napon kiszenvedett. Stausz Ferenc halála előtt Molnár csendőrörmes ter kihallgatta, aki előtt gyilkosának ifj. Balog Jánost nevezte meg Stausz. Balog kezdetben tagadott, de, amikor véres szuronyával álltak elő, töredelmes vallomást tett. Mentőségül illtas állapotát hozta fel s azt, hogy mint katonának kötelessége volt védekezni, mert Stausz Ferenc le akarta szurni, amit azonban a tanúk tagadnak. Balogot a komáromi hadbírósnak adták át.

— **A darabokra vágott kétkoronás.** Az aprópénzhiányon pár nap óta úgy segítenek magukon különösen a fővárosban, forgalmasabb helyeken, leginkább kávéházakban, hogy a kétkoronás papírpénzt feldarabolják. Ha egy koronát kell visszaadni, akkor a kettévágott kétkoronás felét adják, ha ötven fillért, akkor annak negyed részét. Az Osztrák Magyar Bank a kétkoronás illetéknépen való szétadarabolását nem kifogásolja, be is váltja az ily részeket, de az eljárást bankjegy megcsonkításának minősíti s a beváltást csak a törvényes levonás mellett eszközlik. Eszerint a félkétkoronásért 50 fillér helyett csak 45 fillért fizetnek.

— **A Mura és Dráva kiadása.** A nagy eszések következtében, melyek a nagy szárazság után a múlt héten zúportszerűleg ránk szakadtak, a Murát és Drávát szokatlanul megárasztották. Ezért a Mura és Dráva menti alacsonyabb fekvésű részei teljesen víz alá kerültek. A Dráva különösen Varsodnál, Zrínyialvánánál s lejjebb Alsódomborúnál lépett ki medréből s még inkább a Mura áradása öltött nagyobb méreteket. Mu-

raszerdahely határában nagy árvíz volt a hét elején, úgy szintén Kotoránál, mely már a kisebb vízáradást is azonnal megérzi. Legnagyobb kárt okozott a medréből kilépett Mura a Murán túl, Petesházánál, ahol a földdek, majorok mind víz alatt állottak, olyannyira, hogy rendszeren csónakázni lehetett. Ilt a szentes áradat az összes termési tönkre tette.

— **Sertések hizlalásának elősegítése.** Zalavármegye Törvényhatósági Bizottságának f. hó 11-én tartott gyűlésében határozattá emeltetett, hogy a Franz Lajos és Fiai nagykanizsai cég, megkeresés alapján, úgy nevezett cégnek, mint a megyei gazdáközönység bármely tagjának — ha a közéletmezés céljaira sertések hizlalását vállalni óhajtják, a Törvényhatóság megkísérli a kormánytól a hizlaláshoz szükséges tengeri ki- és közlekedés s a gazdánál levő árpakészleteknek a rekvirálás alól való mentesítését. A megyei gazdáközönység közéletmezésre hízalaladó sertések számát a Zalavármegyei Gazdasági Egyesületnél lehet bejelenteni frásban f. hó 22-ikéig. Később érkező bejelentések el nem fogadhatók. A közéletmezésre való hizlalás feltételei a Vármegye alispáni hivatalánál megtekinthetők.

— **A perlakiak a menekülteknek.** Perlakon az ott elhelyezett erdélyi menekültek részére Kramarits Viktor ottani kereskedő összesen 1447 K-t gyűjtött. Egyelőre ennyit hozunk nyilvánosságra, az adakozók neveit jövő számunkban közöljük.

— **Figyelmeztetés.** Az iparostanonciskolai beiratások megtörténtek, valamennyi tanonc azonban nem iratkozott be. A szigorú rendeltetést tekintettel felhívja az igazgatóság az elmaradt gazdákat, hogy tanoncaikat a mai nap folyamán d. u. 3–5 óráig okvetlenül irassák be. Még a felmentendő tanoncok is tartoznak beiratkozni kivétel nélkül. A felmentést azonban a gazdának vagy személyesen, vagy írásban kell kérnie.

— **Színház.** Rácz Dezső színtársulata a múlt hét folyamán is állandóan játszott. A heti műsor Mágus Miska, Grün Lili, Nemtudomka, Moztündér, Marci darabokból állt. Ez érdekes műsor meglehetősen számú közönséget vonzott a színházba. Az előadások az egész héten állandóan jók voltak.

— **A háború.** A világháborúnak legjelentékenyebb eseményei ez időszerint a Balkán félszigeten folynak le. Az oláh beavatkozás okozta ezt a változást, ennek megtörtétele vonja maga után az elkeseredett harcokat, melyeket úgy Dobrudzsában, mint Erdélyben a gaz rablók ellen vívunk. Erdélyben megállott az oláh offnziva, a szegény székegyeken keresztül gázoltak váratlanul ért orvtámadásuk pillanatnyi hatása alatt, de a Marosnál tovább már nem juthattak: megállították őket az Erdélybe vezényelt magyar ezredek s a németek derék csapatai, akik a románokkal Hátszegnél és Nagyszabennél már érintkezésbe léptek. Dobrudzsában azonban katasztrófászerű vereségek érték az oláhokat. Az Új Dobrudzsában, melyet az oláhok 1913-ban a bolgároktól elraboltak, már teljesen a bolgárok birtokában van. Dobrics bevétel után Tutrakán és Szilisztria tanuskodnak a legfényesebb hadi sikerekről, melyekről a német-bolgár hadvezetés beszámolhat. Tutrakánnál 500 oláh tiszt s 22 ezernél több sebesületlen oláh rabló került hurokra. A németek már Cons-

tanza felé portyáznak, úgy hogy szó van Dobrudzsra teljes kiürítéséről, ami Bukarest helyzetét is nagyon krilikusá telteti. Az oroszok Galiciában és Bukovinában is kétségbeesett erőfeszítésekkel akarnak a Kárpátokon át összeköttetést találni az oláhokkal, de hasztalan minden kísérletök, mert meglikorik viléz katonáink haláltmegvető védekezésén.

— **Mindent a hadseregnek!** A honvédelmi ministerium Hadsegélyező Hivatala a hadsereg részére szükséges olajok pótlására az olajtartalmu magvakat begyűjteli. Kéri a nagyközönséget, hogy az olajtartalmu magvakat, a barack-, napraforgó-, lók- és szilvamágvakat szereteteladományképpen minél nagyobb mennyiségben beküldeni sziveskedjék. Különösen nagy súlyt helyez a hivatal a lekvár és pálinkafőzésnél visszamaradt szilvamágvakra. Egy kis áldozatkészéggel ezeket érő nyersanyag megteremtésében segítkezik az, aki e rendes körülmények között veszendőbe menő értékeket összegyűjti és a Hadsegélyező Hivatalnak Budapest V. Akadémia utca 17 sz. beküldi. A csomagokat bármely postahivatal vagy vasúti államá ingyen továbbítja, ha szokat kívül »Gyógynövény« jelzéssel látjuk el.

— **Rekvirálják az ország gabonatermését.** Eredetileg a termelők birtokuk vagy bérletük nagysága szerint gabonakészleteiket bizonyos időn belül bejelenteni, illetőleg felajánlani tartoznak. Ez a rendelet a rekvirálás előkészítése volt azoknak az állásponjtát igazolta, akik követelték, hogy a kormány az idén az egész termésre tegye rá a kezét s maga gondoskodjék a lakosság egyenletes és egyenlő gabona- és lisztellátásáról. Miatán ezt a felfogást a legújabb események fényesen igazolták, a kormány a legközelebbi napokban rendeletet fog kibocsátani, mely ki fogja mondani az ország egész gabonatermelésének lefoglalását, illetve rekvirálását. Eszerint minden készlet fölött a kormány a maga közegei útján szabadon fog rendelkezni és bárholonnan, bárkitől, bármilyen nagy mennyiségű gabonát közleklóra lefoglalhat, illetőleg azonnal átvehet. Érintetlenül maradnak azonban azok a rendelkezések, melyek a termelők saját házi és gazdasági szükségleteinek ellátását biztosítják.

Szerkesztői üzenet.

Gyarmati József. Olasz front. Szívélyesen üdvözljük újabb bekozsöntése alkalmából. A legnagyobb készséggel közöljük ezuttal is érdekes sorait. Már meg is kezdtek hangulatos ábrándjával. A többinek is sorát keritjük, annál is inkább, mert pl. a St. Katharináért vívott harcrol irt tárcájában szereplők között muraközikek is vannak. A Szanitéc is megúti a mértéket. Egyébiránt mi is örülünk, hogy a heves és véres ütközétkből eddig szerencsésen kikerült s hogy kilátása van rá, hogy talán nemokára végleg haza kerül elárvult szerellett családjá körébe. Isten hozza! — Kacér aszony. Talán közölni fogjuk. — Rózsa Ernő. Északi harctér. Köszönjük megemlékezését. Búszkék vagyunk a 20-as hősekre s Önre, mint újabb honvédtüzérre, hogy az orosz oly csúfosan elpocskondiázzák. Csak rajta! Dicsőséget aratnak ezzel a sokat szenvedett magyar Hazánk, maguknak meg hervadhatatlan babért tűznek sikkájuk mellé, mi legszebb jutalmuk lesz, hogy megfogya bár, de törve nem s hosszú hadjárattal dicsőségesen végig küzdötték.

Szereteladományokat kér a Hadsegélyező Hivatal!

Átvételi külföldi újság, IV. Váci utca 38 sz.

Sve pošiljke, kaj se tiče sadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sándora
kam se predplate i obsnane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučivi list za puk
Izlazi svaki tjedan jedenkrat i to: svaku nedelju.

Pređplatna ošna je:

Na čelo leto K 10—
Na pol leta 5—
Na četvert leta . . . 2-50
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obsnane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlastnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Suradnik:
SRÁY FERENCZ.

Rumunjski veliki zgubički.

Više kak 30 jezer polovljenih rumunjskih vojnikov pri festungu Tutrakanu. - Več kak 100 štukov su rumunji jeden den izgubili. - Veliko oduševljenje vu Magjarskoj. - Rumunji su se prestrašili. - Lěpi i dober naš napredek na svakoj fronti.

Kak stojimo na bojnem polju?

(M. I.) Kaj smo prorokovali, to se je i dogodilo vu prošlim tijeđnu. Rekli smo, da gospodin Bog nikada nije, pak nebude s tolvajom, vkanjlivcom, pak razbojnikom držal i njim pomagal, tak zato nebude niti s rumunjom držal, niti njim pomagal. Tak se je i pripetilo.

Bulgarski i nemški zjedinjeni šregi su posle toga, kak je rumunj s čalarnim načinom vu Erdělj vdrl, za pet dni navalil vu Rumunjsku i od njih odzel Kavarna, Dobrič, Kozmar, Kurtbunar, Akkadunlar varaše i Tutrakan festungu.

Festunga Tutrakana je veliki šereg rumunjskih i ruskih vojnikov branilo, ali 6 ga septembra s bulgarski i nemški hrabri junaki preobladali jih, festunga prevzeli, vno go jezer rumunjskih i ruskih vojnikov zaklali i oranili, više kak tridesetjezer polovili, med njimi dva generale i 400 drugih oficirov. Več kak 100 štukov i vno go jezer puškah i druge oružje su odzeli od njih.

Rumunji su se tak prestrašili zbog toga zgubička, da su zastavili navalu proti Erdělju. Vezda budo naši honvédi z jedne, a brulgari i nemci z druge strani navalu počeli proti rumunjskoj vojski. Bulgarski i nemški vojnici su pri Tutrakanu vre do Dunava došli. Svi šeregi nisu dalje od glavnog varaša Rumunjske, Bukarešta, kak 60 kilometrov. Ako Bog da, za malo vreme budu se s magjarskimi šeregi zjedini i skupa vu Bukarešt mašerali. Okolo Bukarešta se žuriju šance zidati rumunji, ali kaj to hasni prama ovoj gjejernosti, s kojom naši honvédi i drugi magjarski regimenti, bulgarske i nemške čete proti vkanjlivcu rumunju vodiju svoju navalu. Magjarske i horvatske čete su i do vezda na velikim glasu bile zbog njihovoga vitežtva, ali vezda, gda je vu materdomovinu vdrl neprijatelj, stokrat s veksom vitežtvom idu proti neprilatelju. Stari magjari, koji su vre 60, 70 let doživeli na jezere, a mlajši do više desetjezer (koji nisu bili sposobni za vojničvo), su se javili, da hoćeju pušku v ruke vzeti, pak proti rumunju vu ogenj iti. Oduševljenje je takvo, kak je vu 1848 letu bil.

Vu Magjarskoj stanujući rumunji, kojih

je do tri milijunov, takaj s nami držiju. Njihovi svi biskupi i orsački zastupnici su po minister prezidentu na znanje dali Njegovomu Velicanstvu, našem kralju, da su pripravnici za Njega i za domovinu svoj život i svoje blago alduvati.

Vu celom orsagu je veliko oduševljenje. Gda ove rede pišemo v Budimpešti našim medjimurcom, na vulici čujemo oduševljeno popěvati i »éljen« kričati. Magjarski honvédski regimenti mašeraju na željeznicu, vu boj proti rumunju. Ono veselje, ono oduševljenje nije moći izpisati, kaj smo vidli. Kak da bi vu gostovanje išli naši vojnici. Komaj čekaju, da bi obručunali s rumunjom, koj nas je ostavil i vkanil. Ovi hrabri junaki budu račun napravili rumunju takvoga, kojega budu i nedužna rumunjska mala deca plačati morala i za koj račun budu ova deca klela svojega vjeđašnjega kralja i svoje političare, koji su njihove olce vu sramot i vu sužanstvo tirali.

Iz Galicije i iz karpatskih frontov dobivamo takaj dobre glase. Rus, makar ga jih je prevnogo, nemoreju predrěti našu frontu.

Nemški veliki luftbaloni su opet navalili na glavni varaš Englezke, Londona, pak su jim velike kvare načinili.

Na francuzkim frontu niti francuzi, niti englezki nemreju nikaj proti nemcu, koj hrabro drži vu svojih rukah od njih odzete zemlje.

Taljan niti vezda nikaj nemre dostignuti. Naši se na taljanskim planinah dobro držiju. Zabadava je sve, taljan nigdar nebude do Beča došel, kak je on to mislil, gda nas je vkanil.

Vu orsačkoj hiži su naši ablegati vu prošlim tijeđnu osobito vno go govorili od rumunjske navale. S jednom dušom su tak na desnoj, kak na levoj stranki izrekli, da budemo Erdělja do zadnje krvi branili i nećemo dopustiti, da bi se bar kakov mali falat odtrgnul od naše materdomovine.

Dečko, koj zna šparati.

Dečko, koj je znal šparati, to je bil Beličov Miškec, najstariji sin krčmara Belica Lovre, kak se bude to iz sljedeće pripoviesti videlo.

Beličov grunt je ležal na cesti, koja je vodila iz Puščine u Dravavašarhely a k tomu je držal i krčmu, u kojoj se je mnogi putnik odpočinul i dobrim vincem okrepil. Taj krčmar je bil Szerdahelyščan a njegov Miškec takaj.

Kad je anda Miškec stupil u dvadesetu godinu svoje starosti te su mu već pod nosom neizmerno liepi mustaci pričeli van pikati, skojimi je gizdavo hodil u cirkvu, mislil si je stari Lovra, da je sad došlo vrijeme, kad bi njegov sin se odputil na putovanje, za da vlastitimi očmi svieta vidi, da tam za karpatskimi gorami nije zemlja plotom odgrađjena, na kojega bi se čoviek naslonivši mogel dole u dubljinu pljuvati, pak da malo upozna tuđe navade, a u tom se i nešto dobro nauči za život.

Miškec se radi toga netreba baš prenapinjati, rekel je puščinski krčmar, njegov otac; jer tko ima odprte oči i zrelu pamet i dobro pamtenje još k tomu, on dobi i prez velikoga napinjanja mnogo toga za navuk i se iz najkrajšega putovanja more povrnuti bogat na izkustvu, pak makar i ne bogatiji na imetku, ali na izkustvu za život, a to se opet da u novce i imetak preobnuti.

Anda je otac stisnul sinu jednu posve novu stolinjarku, koja je on hip friška i zdrava i kak sunce čista se iz poreznog ureda čakovečkog došpancirala, te si je takaj želela jedno malo svieta poglednuti, ovu stolinjarku je on svojem sinu stisnul u ruku i rekel: »Sad vzemi put pod noge, pak se u Čikocvu sedi na željeznicu te se vozi preko Kanizse u Budapestu, od onud kroz Pozsony u Beč, onda kroz Linz u Solnograd, od tuda mimo Dachsteina u Gradac, a iz Gradca kroz Marburg i Pragerhof u Čakovac i od onud konačno u Puščinu, dakako ovo zadnje pieske, i tam ćeš mi onda pripoviedati sve, kaj si videl i doživel na tvojem zabavnom putovanju i kak ti je kaj išlo pri magjarih, sva bih i štajercih! Samo dobrosikam polukni, da ti nikaj neizmakne, niti u Pešti ona množina spomenikah i lančenjak, niti u Beču on preliepi cesarski vrt Schönbrunn, niti u Solnogradu onaj umietni vodoskok, koj na rezidenzplacu trideset i pet meterah visoko vu bacu, a neizpusti onde niti umietni

Hellbrunn a niti Glockenspiel naproti residenciji; u Gradcu češ takaj dosta toga imati za gledati, samo sve si dobro pogledni! — Pak gde bi bila kakova liepa dolina sa liepim jezerišćem, tamo odmah idi se razgledati, a gde bi te kakov visoki brieg zanimal, popni se na njega i se od zgora na sve strane svieta razgledavaj! Ali niti nezaboravi opazivati krčmarske običaje, gde češ goder odsesti ili nočiti; jer drugi ljudi nisu takodjer na glavu opali i mnogi dela bolje i pametnije nego mi, a do kraja se nije nitko izučil, izvan onoga, koj leži dva metra duboko u zemlji!

Da ti nefratis i nepotepleš, to znam još iz tvoje najmladje mladosti, još iz dietinstva, kad si kakti 3—4 godišnji dečec svetle krajcare u zatvorenu skatulicu spravljaj, a niti jednoga na kakove slast ce potrošil. Pak jer ti kakti dečko uvijek na kućne potrebe gledaš, za to znam, da nisi poteljivec i da nečeš nikaj nepotrebnoga kupuvati niti novce v nemar trošiti. Anda ti netrebam reci, da, ako bi ti novci prije vriemena zmenjkali, samo slobodno po više piši, jer ja ću znati, da su na hasen potrošeni a ne obiestno razfrćkani!

Tak je govoril stari Belić svojemu najstarijemo sinu, a debela mati krčmarica je samo kimala glavum tomu govoru povladjajuć, a Miškec si n je dal dva krat reci, da nebi iz te zaladske varmegije na nekoliko tjednih van otišiel, on je u to ime od veselja skakal te je odmah pričel si u navezak potrebna za put slagati, a kad je imal sve u redu, onda je polag napulka otčevoga vzel put pod noge, pak iz sela van, med dudovinskim drvi, kraj raznih plotov izravnim putom preko Dravavasarhelya hajd u Čakovac na kolodvor, kak da je nakanil celoga svieta za miesec dni obiti i pregledati, ili dapače i kupiti, ako bi ga na varaških hižah izlicitirali.

Onda je vozeč se željeznicom do Kanizse odsel i onde kroz tri tjedna ostal, kak da ga je zemlja pogutnula, ter niti ista pošta nije hotela o njem kaj znati, i njegov otac i mati su badava listonošu ptali, jeli im kakov list nosi od Miškeca. Miškec je zginitul negde!

Ali dok je dobre roditelje za izginulim Miškecom strah obhadjal te je zabrinuta mati svojega muža dan na dan sa jezero sumnjah i milijun predbacivanjima mučila i trapila, eto ti na jedan krat jedue liepe večeri Miškeca, gde dohadja svojim liepim zdravim okruglem obrazom kakti pun miesec, proti Beličovoj krci u Pušćini, te je njegovo liepo zdravo lice samo govorilo, i bez pitanja, da Miškecu u tudjini nije zlo išlo i da se nije u nijednom moru ili jezerišću vtopil, a niti ga nije nijedan rušeći se brieg zagnjel, kak niti nikakva grabežljiva divlja zvier raztrgala, ili kakov divji razbojnik na raženj ga uatekuul.

Anda Miškec stupi u sobu te se smiejuckajuć se odmah sedne za bližnji stol, i nut—eto ti se iz njegovog žepa špancira na stol van posve nova stotinjarka, tak liepa i čista, kak mala dievojjica na tielovo u bielini. A kad su otac i mati si rukami pucali nad glavami od zračđenja nad Miškecovem šparanju, onda je Miškec posegnul u desni hlačni žep, te je iz njega potegnul jednu dosta zmečku začkicu, i pričel iz nje na stol brojiti trideset srebernih krunah, jednu sreberniju od druge, te svaku na jednoj strani dobro pogodjenim kipom kralja, a na drugoj magjarskom korunom. —

I sad pričme Miškecova pripoviest, kak ju je sam pripoviedal: Veli, on je u Kanizsi na kolodvoru odsel te se je odputil u varš, a kad je došel u varaš, odmah je zažedjal te je pitajuć došel u nieki vrt, za da si onde nekulikemi časami pive žeđu vgasi i kojom žemlom glada vtaži za daljnjeputovanje, pak onda da zajedno vidi i navade točenja i dvorenja varaških krčmarov.— U vrtu pak je bila kuglana, na koju su došli kruglaši, koji su baš sada se za nagradu kruglali, t. j. imali su razne zgoditke onem, koji su više keglinov zrušili, dakako ne na jedan krat, već u nekoliko danih, kak već je dugo to kuglanje za zgoditke trajalo. Krčmar pako je po vrtu skakal kak kobilica i ruke sim tam hital te psoval i klel, da mu je baš sad nastavljač keglinov moral zbetježati taj prekleli fanticek, sada — kad je najbolje potreben.— No, i onda se je Miškec ponudil, da će on kegline postavljati, ako mu se dobro plati i onda je ostal kakti postavljaj, dok su svi zgoditci bili izkruglani: jedna slajfarska kolca za jahati, jedan stari kozel sbradom, jedna sreberna pokvarena ura sa brunčnim lancom i jedan balkanski cekin na crvenom pantleku, a to kuglanje je trajalo tri tjedna i tri dana baš podpuno, dok mu je kraj i konac bil. — Onda mu je pričelo vani u tudjini dugočasno postajati, i jer je polag prišparanoga još našel, da čoviek pri postavljanju više zasluži nego pri rušenju, pri davanju zgoditakah više nego pri dobivanju, pri točenju više nego pri izpijanju, tak je to za sada dosta dobička za jednoga krčmarskoga sina iz sela Pušćine, pak anda on sad ostane doma, rekel je šparajuć: Miškec, deško pušćinskoga krčmara Belića.

I skoro bi reci, da je pravo rekel!

Em. Kollay.

Tutrakan.

Na deseti dan, kak su nas rumunji iz dali, postigla je prva božja kaštiga Romaniju: bulgarski-nemški serégi slavno bitku su zadobili nad rumunji pri Tutrakanu, na onim mestu, odkud su rumunji pred tremi létmi Bulgariu izdali. Vnogo štricinge je bilo s vrho ove zemlje, koja je već takodjer nezmerno krvi spila. Leži pak taj falat zemlje med Dunajom i med Črnim morjom, gde su nemški-bulgarski serégi obkolili i odlučno sbili rumunjske-ruske šerege. Tutrakan je veliki festung, koj s vnogo močnih tvr dovinaš stoji. Čeloga rumunjskoga-ruskoga šerega su vlovili. Prve prijave su tak govorile, da do dvanajst jezer branitelja je bilo vu Tutrakanu, sad već znamo, da blizo petdeset jezer rumunja i rusa su vlovili.

Za odlučnu bitku moramo to držati, jerbo niti tam je nē moći tak lahko toliko vojnika zarobiti, gde milijuni vojujeju. Velika kaštiga i nevolja je to malomu rumunjskomu šeregu.

Sudbina je postigla malu Romaniju i bulgarci su već nazat zadobili Novu Dobrudžu, koju su pred tremi létmi rumunji vkrali od Bulgarije. Odovut bulgarski i nemški serégi dalje napredujeju i rusi velike šerege moraju k Dunaju poslati, ako hoćeju nemške i bulgarske šerege zastaviti, koji već proti glavnomu varašu, Bukareštu, ideju.

Pri nas vu Magjarskim takodjer je veselje i naši serégi komaj čekaju onu vuru, kad na nje dojde red vu Erdelju, da raz-

bojniko vun sbijeju iz naše zemlje, za koju su nē vrēdni, da po njoj hodiju.

Bulgaraki-nemški serégi koji su samo dva dana jurisali na Tutrakan festung, već su do Szilistrije došli, do najvekešega festunga vu Dobrudži, obkolili su ga i lahko doklam ove novine našim čitateljom vu ruke dojdeju, već i ov festung propal bude. Velika katastrofa čeka rumunjske šerege vu Dobrudži. Vidi se to i stoga, da sve rumunjske novine na glas zahtěvaju od kormana, da odmah naj iz Erdelja vun potegne šerege i naj proti bulgarcom pošle vu Dobrudžu, doklani nebude pre kesno, jerbo bulgarci već jako bombardiraju Szilisztria festunga iz zmečkih štukov i tak blizu festunga su već došli, da moreju na šturmu iti. Nemški i bulgarski štuki smrt zvoniju Romaniji.

Dobrudža, koju su rumunji 1913 ga leta vu drugom balkanskim boju zeli od Bulgarije, na tri vugle leži med Dunajom i med Črnim morju. Na jugu stoji Balcsik, morsko postajališće, od zapada pak Tutrakan, po bulgarskim jeziku Turtukaja. Od Črnoga morja do Dunaja na čeloi liniji na jedenput su počeli bulgarski i nemški serégi napreduvati. Od kraja su samo menjše neprijateljske šerege našli pred sobom i taki od početka su zadobili Dobrics, Kurtugnar, Ak—Kadinlar i Tutrakan varaše. Od vezda su već puno spornese napreduvali. Od Ak-Kadinlara na sever stoji 14-e zvani brěg, pod ovim bregu leži Szilisztrija, najvažnši festung vu Dobrudži i najveksi varaš. Petnajst jezer stanovnikov ima, bulgarci, turćini, rumunji, grki, ermēni i židovi stanujeju vu ovom varašu. Vu ruskom-turskom boju jedno leto su jurisali rusi na festung, doklam ga je Krasovskij general zadobil Nemci i bulgarci segurno se nebudu tak dugo mućili s njim.

Rumunjske i ruske čete sveposud su sbili nemci i bulgarci i sad žurno se nazat vlećeju. Iz Szilistrije više bataljunov je išlo na pomoć Tutrakan festungu, ali ove su bulgurci zastavili, sbili su je i presilili su je, da nazat vu Szilisztriju odbežiju.

Dobricsi bitka, koja je do vezda najveksa bila na rumunjskom frontu, tri dane je trajala. Septembra 5 ga- 6-ga i sedmoga je bila ova strahovitna bitka, vu kojoj su bulgarci preobladali ruse i rumunje. Neprijatelj ostavil je bojno polje i nazat na sever se je potegel. Vu boju tri vojni sbori su bili nazoćni, jedan rumunjski, jedan ruski i jedan srbski.

Sad Bruszilov generala šereg vu ishodni Galiciji i vu Bukovini poleg ove bitke, mirno mora stati, jerbo vekšu pomoć je moral vu Romaniju poslati, da obraniju glavnoga varaša Bukarešta. Antant se je tak splasil, da sad sve francuzke, englezke i druge rezerve vu Romaniju hoće poslati, jerbo previdel je, da na skoroma tam se budu odlučne bitke počele. Antant je straho, da nebi naši, nemški, bulgarski i turski serégi prek Romanije vdrl i rusom za hrbet došli. Antant si je samo jedno veliku brigu nakopal na glavu s Romanium, sad još i nju mora braniti.

Englezi najmre su serđiti na Romaniju, jerbo oni nē su šteli, da Romania vu boj skoći. Englezi nećeju jednu veliku Romaniju na Balkanu. To želju jim mi budemo svršili, da nebude.

KAJ JE NOVOGA?

Pësma vojačka.

Oh, smiluj se smiluj Jëzùs moj raspeti,
Vu taljanskim boju srečno sprevediti.

Vu taljanskoj zemlji strašna je planina,
Vnoga majka plače za svojega sina.

Vnoga devojčica tužna je za para,
Ar se vu taljansku zemljicu odpravlja.

Ja sam moral stavit svu dragu ružicu,
Pak sam k sej prekapčil tu svetlu sablicu.

Tu svetlu sablicu, križ na levi ruki,
Smiluj mi se Jëzùs, koj si svemogućci.

Vu taljanskoj zemlji štuki nam fučkaju,
A na mesto ftičić puškice zvezgijju.

Puškice zvezgijju, kuglice letiju,
Taljanski soldati pred njimi bežiju.

Talijanski ministri i kralj mira prosii,
Ali da jim magjar. pak nemeć nepusti.

Vidiš taljan, vidiš, kaj si ti napravil,
Kaj si ti sam sebe v velku žalost spravil.

Bože milostivni ti nas sam pomiri,
Blažena devica i Jezušek mili.

S milostivnim okom poglej na nas doli,
Vu suzni dolini ti nas blagoslovi.

Na taljanskim frontu. **Bratusa Pëter**
vojnik.

— **Pet romanskih vojnih sborov je vu oružju.** Iz Londona pišeju, da na respavi, koju je sam romanski kralj vodil, Bratianu, Illescu, Carp, Marghiloman, Filipescu, i Joneacu su govore deržali. Zatem stremi votumi su boja odlučili. Još vnedelju pet vojnih sborov je odišlo na svoje mesto: Krajovu, Bukarešt, Galac, Jassy i Konstanzu. Vu pet vojnih sborov je sve skupa 266 pešičkih bataljunov, 80 koleničkih kompanijih, 640 taborskih štukov i više deset i pol centimeternih, takodjer nekojih zmečkih štukov.

Ose čet rinajst paroladjah, koje su pred tremi tjedni vu Archangelsk došle, municijju su za Romaniju dopelale.

— **Romania vu bojnim položaju.** Bojnoga položaja su na celo Romaniju iz rekli. Centralnih orsegov vnogo vagonov je za ostalo vu Romaniju. Svrho toga centralni orsagi vu Beču i Berlinu zarešterali su vnogo romanskoga zlata.

— **Terstyanski sbil je ruse.** Pod zapovedjom L'pot bajerskoga herc ga šerega Terstyanski general je vu takvi poziciji, koju rusi dan, na dan šturmajju. Jeden dan neprijatelj došel je vu Koritnica selo, naši su tak spametno obkoliti šteli ruse, da su rusi oružje vkraj šitali i onak su žurno iz sela vun pobegli. Polovili su naši vu ovim boju samo jeden dan deset oficirov i jezerosto prostih vojnikov, takodjer više mašinpških su ostavili našim vu rukah. Rusi su kervavoga zgubička imali.

— **Srbi vu Romaniji.** Srbi ovdii, srbi tam. Već su svigd. sreću probali, ali još nigdi su ju ne dostigli. Antant tak hiće ostajuće srbske čete, kak deca labodu. Pitanje je to, kak dugo se budo dali srbi sobom igrati? Već su bili pri Verduno, vu Ruskim, pri Saloniki, sad su je vu Romaniju porinuli. Došel je telegramm, da srbske čete došle su vu Romaniju, da s rumunji i rusi skup vojujeju proti nam. Srbskim četam je zapovednik Gadsics srbski general.

Srbi svesposud moraju napre biti, da

krv prelëvaju za antant i za jedno seuju. Nazat bi radi nastavili pred nas jedno veliko Srbiju.

— **Niti jednoga bulgarca su ne vlovili rumunji.** Ruske novine pišeju, da nigdi takve bitke su još ne bile, kak vu Dobrudži gde bulgarci vojujeju. Bulgarci su tak serditi na rumunje, kak na peklenjske vrage. Do vezda rumunji još niti jednoga živoga bulgarca su ne mogli vloviti. Kak se vidi, bulgarci se rajši na falacke daju s cepati, neg kaj bi rumunjom vu ruke došli.

Rumunjske novine opet jako oštro pišeju proti kormanu, jerbo je proti bulgarcom ne dosta vojske posal i poleg toga glavni varaš Bukarešt je već vu velikoj pogibelji. Ostrak magjarski monitori izvrstno vojujeju na Dunaju i od njih se najbolje plašiju rumunji.

— **Rumunjski oficiri pred carom.** Vu Pëttervaru velika je uzbuna poleg rumunjov, koji su taki prve dane odlučne bitke zgubili. Car je veliku sednicu skup pozval, na kojoj je i Ivanov general, rumunjskih šeregov zapovednik nazočen. Rumunjski oficiri samo sbog toga su išli pred cara, da ga opomeneju još jedenput, kaj je sve obećal Romaniji i da ga za vekuš pomoć prosiju s kojom obraniti budu mogli Romaniju.

— **Bežiju iz Bukarešta.** Vu Bukarešta su zločesti dani došli. Kaj su nam želili rumunji, to jih je predi postiglo, kak su mislili. Bukarešt je već vu takvoj pogibelji, da svi, koji samo moreju, ostaviju varaša. Sam kralj svojim obiteljom je najprvi pobegel. Sve banke, fabrike i druge stvari su iz glavnoga varaša vun spravili. Vu varašu je samo najsiromaškeši narod ostal, bogatuši su svi pobegli.

— **Szilisztria.** Szilisztria festung je bulgarcom vu rukah, rumunji ne su ga ufali braniti, neg su prek Dunu skočili. Vu festung vnožina municije i više štukov je bulgarcom vu ruke došlo. Konjeniki proganjaju rumunje. Rumunji i srbi strahovitne psine delaju med stanovniki, koji se nemoraju braniti. Soldacko zapovedništvo sledeću prijavu je vun dalo:

Od prve vure, kak smo romansku granicu prestupili, svaki dan, od vure, do vure vidimo, kakve strahovitne psine delaju romanski, ruski i srbski razbojniki. Nekoji dan pred bojom, romani su iz cele Dobrudže svu marhu rekvirirali i bulgarskim stanovnikom niti fillera su ne platili.

Kad su od Tutrakana morali retirirati, svako selo su jednu patrolu poslali, koja je sve požgala. Na celoj okolici sve je vu jednom plamnu. Okolo Szilisztrije i Tutrakana još sve gori. Pri Dorzanlaru sbil rumunjski šereg septembra 7 ga jednu celu kompaniju je posal vu Segrna občinu. Ovdii su sve stanovnike polovili i po noći sve su je zaklali. Po celoj občini mrtvi ležiju, koje su grdo smercvarili. Decu su vu hiže zaprli i onda su hiže vuzgali, deca su sva nuter zgorela.

Vise ženskih i deca su vu Szilisztriju odegнали, tam su je zaklali i vu jednu vodu šitali. Kelipetrovo, Ajdemier, Karacmer i Babuk občine stanovnike takodjer su skup pobrali i pred Calaresi varašom sve su je poklali.

— **Kaj je vu kolaču?** Ruski zarobljeniki jako na trdoma spečene kolače su dobili vu Makó varaš. Kolače su na pošti spotirli i više listov su našli. Vu jednom listu žena piše svojemu mužju, da već

i najstareši mužkareć je iz sela vu boj odišel i poleg toga sve poljsko delo žene i deca moraju svršavati. Strahovitna drugoća je. Kilo kruha vu naših penezi deset korun pedeset fillerov košta. Čukora nigdi neje moći dobiti. Sve krčme su zaprte. Velika nam je teškoća i svi skupa to želimo, da skim predi bude boju konec. Svinje i krave su nam rekvirirali i sad smo zapoved dobili, da svega kruha moramo prek dati, jerbo soldackija nuca to.

— **Tvrđovine delaju okolo Bukarešta.** Kak su bulgari i nemci sbili rumunjske i ruske šerege, odmah su počeli s najvećkom silom okolo glavnoga varaša šance kopati i svakojačke tvrđovine delati. Stare tvrđovine su popravili i odmah su stuke vu nje spravili. Romanci sami pišeju, da stemi tvrđovinami nebudu mogli varaša braniti, jerbo nemški štuki je jeden dan sve širom rezštrëljaju.

— **Wilson probal bude mir napraviti.** Kak iz Amerike pišeju, njihov predsednik, Wilson, na jesen jednu konferenciju bude skup pozval, na kojoj svi neutralni orsagi nazočni budu. Na ovoj konferenciji probati budu takve zakone napraviti, s kojimi se stalni mir bude mogel sklopiti. Neutralni orsagi takodjer vnogo trpiju poleg strahovitnoga boja. Najmre pak vu trgovackim poslu imaju velikoga kvara. Sad misliju neutralni orsagi, da došlo je vreme, kad jedenput ovoj strahovitnoj borbi konec mora biti.

Daj Bog, da tak bude!

— **Vu Dobrudži bude odlučna bitka.** Francuzi navék nekakvoga zroka imaju, kad neprijatelja nemoreju preobladati. Naprimer sad tak pišeju, da pamet i velika pazljivost tolači S rral generalu vu Szaloniki, da miren ostane i da čeka, jerbo odlučna bitka vu Dobrudži bude i tam se bude prihitala sudbina med Sofijom i Bukareštom. Za vezda su rusi samo za jedno kratko vreme se nazat potegli, barem Ivanov general 300 jezer vojnika ima tam.

— **Rumunji pri Gjurgjevi su šteli prek Dunaja dojtii.** Iz Bukarešta pišeju, da zadnje dane neprijateljski zrakoplovi su pohodili Romaniju. Medajimi su i dva Zepelini bili iz kojih su vnogo bombih hitli na Bukarešt i na Konstanzu. Vu obedve mestah veliki kvar su napravile bombe. Kre Dunaja, najmre pak pri Gjurgjevo velike su bitke. Rumunji prek Dunaja su šteli vdrli, ali to jim je ne bilo moguće, jerbo austriemagjarske vojničstvo višeput jih je nazat sbilo. Kre Dunaja oštro štrëlanje se je čulo.

— **Veliki sgubiček rusov.** Augustuša 31-ga, septembra 1-ga i 3-ga izvanredno kervave bitke su bile, vu kojih pet vojnih sborov strahovitnoga sgubička je imalo. Nekoji bataljuni su se čisto vunistili. Poleg točnoga računa med Szelvov i Tereskovice pred nemškim frontom na sedemnajst kilometrov dugi liniji sedemnajst jezer ruskih mrtvih leži. Svun toga naj menje osemdeset jezer jih je pležerano bilo.

— **Maksimalna čena krumpira.** Službene novine minući četrtak su spisale, kakvo službeno čenu bude imel krumpir. Ova maksimalna čena do novembra 15 ga na metercent 14 korun, do decembra 31-ga 12 korun, 1917-ga februara 28-ga 15 korun i do marcija 16-ga 16 korun bude. Ako vu trgovinu dosta krumpira ne dojde, orseg ga rekvirira' bude.

— **Kuliko košta lëtna offenziva**

rusov? Švajcarske novine poleg ruskih službenih prijavah pišeju, da rusi od juniusa prvoga, dakle od onda, kad se je Bruszilov generala offenziva započela, do augustusa dvajsetoga sgubili su rusi 685 jezer prostih vojnikov i 54 jezer oficirov vu mrtvih, pležeranih i zgijenih. Za 18 jezero oficirov očivestno se zna, da su mrtvi.

— **Velika narodna sednica.** Vu Paris su javili iz Bukarešta, da tam velika narodna sednica je bila proti boju. Na hiljada naroda se je skup zislo i na glas su sinjali i spotali Bratianu ministerpredsednika, koj je kralja nagovoril, da naj Austria-Magjarskoj boja poruči. Naj zadnje velika demonstracija je bila po vulicah i zahtevali su od ministeriuma, da odmah se naj podobri ka scentralnami orsagi.

— **Ruska offenziva.** Bruszilov general sdvojeno se mući vu Ishodni Galiciji. Opet je nezmerno ljudstva tiral vu ogenj. Vnozi na mrtvih leži opet na bojnomo polju, ali za to nigdi su ne mogli rusi na pre dojt, svigdi su je naši i nemški regimenti nazat sbili. Nasi dobre dekunge imaju i ne su straho, da bi rusi mogući bili ove šance preobladati.

— **Prvi romanski zarobljeniki.** Minuce dane su dotirali prve zarobljenike blizu šest sto, Svi premirnuma su sedeli, doli su gledali i niti jedan se je ne genul. Opravu novo imaju, spodobna je k ruskoj. Na nogah Ferdinand kralja vojniki bočkore imaju, koje s remenjomo vežeju. Oprava i remenje je još čisto i svetlo, ali bočkori su svi podrapani. Kad jest ideju, takodjer doli na zemlju glediju; ne su spodobni k soldatom. Bolje su spodobni nekakvim inošom.

— **Englezi nečeju Veliko romaniju.** Englezi ravno se neveseliju tomu, da je Romania vu boj se pustila. Englezi do zadnje vure su zahtevali, da Romania naj mirna ostane, jerbo nikomu nebi tak na škodu bilo, kak Engleziji, ako bi rusi prek Dobrudže vu Bulgariju vdrli i tijam do Konstantinapolja došli. Istina, da su englezi rusom obećali Konstantinapolja i pomagali su rusom pri Dardanelli, ali sad su previdli, da to bi jim na veliku škodu bilo, ako bi rusom pustili ove morske klanje i Konstantinapolja. Ako bi se to pripetilo, englezi već nigdar nebi mogli ruse vun sbiti iz ovih klanjcov. Po vremenu pak bi rusi pomalem proti Indiji se razširjavali i lehko bi Indiju i Suez čatornu od englezov zeli. Englezija pak bez Indije živeti nemore.

Svrho toga su englezi jako proti tomu bili, da se Romania vu boj pusti. Romania za navěk sluga bude Rusiji i ravno nebi povolno bilo englezom, ako bi Romania naj jakša bila na Balkanu.

Ako bi se jedenput rus nastanil vu Dobrudži, odprtoga puta bi imel po suhim proti Konstantinapolju, to pak englezi ravno ne glediju sdobrim okom. Englez i rus još velikoga računom bude imel vu Aziji.

— **Na falačke rezrezane banjke.** Pokedob tak malo je drobnih penez, da ne je moći zménjati, sad po kavanah i po drugim mestah tak delaju, da sirom trgaju dvé kurune papirnaté peneze. Ako jedno koruno treba nazat dati, onda na dvoje vtrgjeno banjke polovcu, ako petdeset fillorov, onda pak fertal banjke daju nazat. Zamenito je vu ovim poslu to da je Osztrak-Magjar Bank dozvolu dal ktomu i ovak rezfalatane banjke pod puno vrednosti premeni.

Za polovicu bude dal korunu, za fertal pak petdeset fillorov.

— **Sdvojeni Bukarešt.** Strahoviten panik je nastal vu Bukareštu, kad je glas došel, da su bulgarci pri Tutrakaniu i Szilisztriji sbili rumunje i obedva festunge zadobili. Na hiljada ljudstva se je vijalo po vulicah proti kolodvoru. Svaki bi predi rad bil vušel. Najvekši srtaš je nastal, kad je glas počil, da jednoga šerega su bulgarci vu Dunaj na tirali i svi vojniki su se potopili. Kad su nekoji oficiri iz Szilisztrije došli, narod se je na jedenput na oficire navalil. Tri oficire na vulici su skamenjom zatukli.

Čeli dan i celo noć su cugi vozili begunce. Siromak i bogatoš skup su vandrali po putu i vlekli zasobom talige. Glavnoga varaša na zapoved spraznili su. Ministeriume su vu Szinaju spravili. Od marinerov admiral je vu Konstanzu vušel.

Vu Bukareštu samo od svunašnjih poslov ministerium je ostal. Rumunjske soldacke novine same pišeju, da položaj je navaren.

Antanta novine sve su uzbuje sbok Dobrudže, koju su bulgarci tak hitro zadobili.

Kralj je svojim obiteljmom takodjer pobegel vu Galac ili vu Jassy Orsačku kassu takodjer su vu Jassy spravili.

Sad već i rumunji znaju, da boj je ne igraća.

— **Grčki ministerpredsednik se je zahvalil.** Grčku je tak dugo tiskal antant, doklam su i tam odredili mobilizaciju, razmi se, da proti centralnim orsagom Grki nebi radi vu boj isli i poleg toga više regimentov se je zbunilo, koje je antant moral poloviti i oružje jim vkraj zeti. Glas je već i takov bil, da Konstantin kralj se je zahvalil. To se je ne pripetilo, neg Zaimis ministerpredsednik, koj je navěk proti boju bil, zahvalil se je, kad je kralj mobilizaciju odredil. Grki nebudo vnogo pomogli antantu vu Szaloniki, gde je vu tak velikoj stiski.

— **Bulgarci i rusi.** Vu onih bitkah koje su miuce dane vu Dobrudži trajale, bulgarci izverstno su se sponašali prama rusom. Kad su bulgarci na šturmu isli proti rusom, ruske bande su bulgarskoga himna »Sumi Marica« igrala, da stēm zastavijo bulgarce. Ruski vojniki pak su sdalka kricali proti bulgarcom; »Braća smo sviskup« ali bulgarci ne su poslušali na ove sladke reči, neg prek rusov su vdrli i cele šerege su jim vuništili.

— **Osemdeset jezer bulgarca se je oslobodilo.** Deset danov proti Romaniji sledeće su bulgarci postigli: Bitka na sto osemdeset kilometrov dugim frontu se je započela, koj front od potlam kak su ruse pri Dobriči nazat stisnuli na sever, osemdeset kilometrov je krajsi nastal. Deset jezer kvadrat kilometrov su za dobili, dakle vekši falat zemlje, kak su rumunji 1913 ga leta od bulgarcom vkrali k tomu pak su dva močne festunge Tutrakana i Szilisztriu prevzeli. Stēm jimje levo krilo osecurjeno i ovdil oslobodilo se osemdeset jezer vojnika, koje svako minuto na drugim frontu moreju ponucati.

— **Kuropatkin i podoficir.** Pred šestmi leti Kuropatkin, koj je u ruskim—japanskim boju rusim tak nesrečni general bil, je vun dal svojega životpisa. Stara navada je pri ruskim generalima, da svoje falinge ne hočeju prepoznati i ako je nje na bojnomo polju zbijeju, navēke u drugim isčeju zroka. Tak je to bilo i s Kuropatkinom,

koj je sve bojne falinge, bitke s tēm raztumačil, da je čela ruska armadija neuredna i momaki su strahovito bedasti. Da su ruski vojniki tak bedasti, od toga Kuropatkin sledeće dogodjaja poveda:

Pred nesteremi meseci, kada se ruski-japanski boj počel, pogledal sam nišnjovgorodskoga garnizona i tam s jednim podoficrom sledećega govora sam nastavil:

— Poveć mi sinko, kaj budeš delal, ako na bojnomo polju s jednim nepriateljskim vojnikom se nalaziš?

Podoficir muća.

— No, kaj razmišljavaš? Ubiješ ga, kaj ne?

— Dakako, ubijem ga.

— Pa ako jednoga nepriateljskoga četa spaziš, onda kaj budeš delal?

— Ubijem ga.

— Ne. To ne ide tak na lehcoma.

Podoficir sdvojno muća.

— Neopazivno se nazaj vlačeš i tvojemu zapoviedniku prijavu činiš.

— Jest, prijavu činim.

— Na, dobro je. Pa ako jednu lutajuću kravu spaziš na bojnomo polju, kaj budeš delal?

— Neopazivno se nazaj vlečem i prijavu činim.

— Vraga! Pograbiš ju za roge i u tabor vodiš.

— U tabor ju vodim.

— Pa ako se s menom nalaziš?

— Pograbiš za roge i u tabor vodim.

Izvolite s takvimi momaki rata dobiti — zaključil svojega spominja Kuropatkin. I ipak je čudnovato, da ovi krotki već tretje godine harcujeju za europeisku kulturu.

Najnovese.

— **Jeden grčki vojni sbor.** Kad su nemci i bulgarci vu Macedoniju ulazili, jedan grčki vojni sbor jim je za hrbtom ostal i mirno gledal, kak proganjaju francuze, engleze i srbe. Sad kak su bune nastale vu Grčkim, ov vojni sbor je prošil nemce, naj ga vu Nemsku spraviju i naj ga tam nastaniju, jerbo do konca boja neutralen hoće ostati. Nemci su grčkoga vojnoga sbora s oružjem skup vu Nemsku spravili i tam s grki tak kak svojimi gosti baratujeju.

Letna taborska pesma.

Vu lētnih mesecih sve nam lēpo cvete,
A po drevju milo popēvaju ftice.

Ftičice vi male lēpo nam spēvajte,
Da ste sve vesele, nam na znanje dajte.

Po šumah zelenih ftičice zletavaju,
Majčicam ljubljenim glase donasaju.

Ftička lastavička dober glas donesla,
Iz bojnoga polja majki v ruke dala.

»Evo vam je majka listek iz ružicom,
Kojega pošilja sinek s pozdravicom.«

Majka listek odpre, počela ga čitat,
Da bu došel sinek mamicu pohadjat.

Iz bojnoga polja došel sinek dimo,
Mamicu si zgledne, rezplače se žuhko.

»Mamika ljubljena, japek moj ljubjeni,
Vi ste s menom jako čuda pretrpeli.

Vi ste s trudom gori odhranili mene,
A sinek vam nikaj pomagati nemre.

Pod stare dni tužni morate trpeti,
Gda bi vi morali počinka imeti.

Ali naj ba s Bogom, tak je Božja volja,
Da na bojnem polju moram harcovat ja.

Strašno je to čuti, kak kuglje brniju,
Šrapneli, granati ober nas letiju.

Jezuš i Marija vu toj velkoj sili,
Budi sam na pomoč gospodin Bog mili!

Daj nam jakost Bog naš, da boja dobimo,
Našu domovinu srečno obranimo!

Mura-Szent-Márton.

T. K.

Urednikova pošta.

Od onih, nam poslanih pismab, koje smo do vezda
prečitali, budemo poš. čitateljem vu sledećimi glas dali:

1. Letna taborska pisma. (Mura Szt-Márton. T. K.) Sposobna je za novine.—
 2. Pisma za domovinu. (Szent-Mária. Gy. P.) Ova pisma bude dobra za kalendar.—
 3. List iz tabora. (Pálfalva. S. F.) Preduga je bila. Više verzusov smo izostavili. Izlazila bude.—
 4. Pisma taborska. Na bojnem polju. V. I. i L. F.) S popravkami izlazila bude.—
 5. List od gibinskih vojnikov. (Na ruskom bojnem polju. S. A.) Popravili smo ju. Izlazila bude.—
 6. Písem tugujućega regruta. (Benkovec. H. A.) Dobra bude za novine.—
 7. Na putu vu tabor. (Bottornya. N. V.) Jako je duga bila. Pokračeno budemo ju dali štampati.—
 8. Nesu sposobne, ili pak se nedaju popraviti sljedeće pisme: a.) Piše se nam leto. (L. J.) — b.) Pismo iz bojišća. (K. M.) — Mala písem. (A. F.)—
- Druge nam poslane pisme budu se prečitale. Od onih budemo druga odgovor dali.
- Ako bi gdo za kalendar sposobnu pripovest, ili písmu imel, prosimo, naj ju pošlje s čim predi. Na takve písmo, ili pripovesti prosimo napisati: »Za kalendar!«
Svim skup pozdravom! (M. J.)

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	41 50
Rozs	Hrż	33.—
Arpa	Ječmen	33.—
Zab	Zob	40.—
Kukorica uj	Kuruza suha	29.—
Fehér bab uj	Grah beli	56.—
Sárga bab	Grah žuti	56.—
Vegyes bab	Grah zmešen	56.—
Kendermag	Konopljeno seme	56.—
Lenmag	Len	80.—
Tökmag	Koššice	100.—
Bükköny	Grahorka	35.—

Most jelent meg:

ROMÁNIA

részletes, pontos háborús térképe.

Ára 1 K 50 f.

EUROPA

legujabb háborús térképe különféle kiadásban.

Kapható:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében Csáktornya.

Veszek vadgesztenyét a legmagasabb árrban.

S. STEIN, Varaždin.

622 1-6

MEGJELENT!

Gróf Dohna-Schlodien

a világhírű „Möve“ hajó kapitányának könyve

A „Möve“ kalandjai

Ára 2 korona.

A német „Möve“ könyv 2 nap alatt 100,000 példányban kelt el!

Müde Hellmuth kapitány könyve

az „Emden“ és „Ayesha“

esodálatos, titokzatos útja

Ára 2 kor. 40 fill.

Kapható:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében Csáktornya.

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét e rovatban díjmentesen közöljük

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét e rovatban díjmentesen közöljük

Bőrkereskedő:
Mayer Testvérek Csáktornya

Borbély és fodrász:
Hádasdi Nándor Csáktornya
Mik Szilárd Csáktornya

Mézeskalácsos és vassgyertyaöntő:
Tihanyi Mihály Damása

Cipész:
Kelemen Sándor, férfi és női cipész Csáktornya, városház épület

Divatáruház:
László és Brodnayk Stridóvár

Fényképész:
E. Kovács István Csáktornya

Férfi szabó:
Ivácsics Ignác Csáktornya
Bodics Ferenc Csáktornya

Fűszerkereskedés:
Mayercsák Béla (kőszén, faszén, magvak és a »Műtrágyát Értékesítő-Szövetkezet« raktára Csáktornya
Gráner Testvérek Csáktornya
Mraz J. Csáktornya
Kollárich István Csáktornya
Deutsch Rezső Kiszabadka
Toplák György Drávasklós

Kávéház:
Prückler K. Zrínyi kávéháza Csáktornya
Földes Mór Royal kávéháza Csáktornya
Deutsch Jenő Csáktornya

Kötélgyártó:
Dornik Rezső Csáktornya

Kőfaragó és sirkőkészítő:
Terestenyák Bódog Csáktornya
Grünwald Adolf Szenice, Nyitra m.

Mészáros:
Antonovics József Csáktornya

Óras- és ékszerész:
Pollák Bernát Varaždin

Szállító és deszkakereskedő:
Löbl Mór és Fia Csáktornya

Uri- és nőidivat, játék- és diezműárú:
Kelemen Béla Csáktornya

Vaskereskedés:
Bernyák Károly utóda Binder Károly Csáktornya

Vendéglők:
Prückler Károly Csáktornya
Pecornik Ottó Csáktornya
Hencsey Gábor Csáktornya
Antonovics József Csáktornya
Budai József Csáktornya
Horváth Mihály (Fehér galamb) Csáktornya
Deutsch Jenő Csáktornya
Kelemen Imre Csáktornya
Prusátsz Alajos Csáktornya
Deutsch Zsigmond Csáktornya
Schlesinger Mór Csáktornya

Bagola István vendéglője Csáktornya
»A vasúthoz« Kiszabadka
Singer Salamon Drávanagyfalu
Sójtóry János Drávanagyfalu
Novák József Drávanagyfalu
Deutsch Adolf, nagyv. Drávavasárhely
Kovács Mihály korcsm. Drávavasárhely
Leitmann Bálint Szentilona
Kozják Mihály Kiszabadka
Baumbach Rezső Szentilona
Reiner János Ráczanizsa
vegyeskereskedés, Petánczi savanyúvíz központi raktár és szállítási vállalat
Hódosi Vilmos déli vasúti vendéglős Csáktornya
Sráy György Csáktornya
Zrínyikülváros

Spitzer Elek vegyeskereskedés és korcsmáros Pusztafalu

Vászonkereskedő:
Szivoncsik Antal Csáktornya